

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ЗАКЛАД
«ПІВДЕННОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ К. Д. УШІНСЬКОГО»,
АНЬХОЙСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ФІНАНСІВ ТА ЕКОНОМІКИ
(ANHUI UNIVERSITY OF FINANCE AND ECONOMICS) (КНР);
КАЛІФОРНІЙСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ В ЛОС-АНЖЕЛЕСІ
(UNIVERSITY OF CALIFORNIA, LOS ANGELES) (USA);
АРІЄЛЬСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ (ARIEL UNIVERSITY CENTER OF SAMARIA) (ISRAEL)**

**кафедра філософських і соціологічних студій та соціокультурних
практик**

МАТЕРІАЛИ

**VIII Міжнародної наукової конференції
«МЕТОДОЛОГІЯ ТА ТЕХНОЛОГІЯ СУЧАСНОГО ФІЛОСОФСЬКОГО
ПІЗНАННЯ»**

(Одеса, 21-22 травня 2026 року)

Одеса -2026

УДК: 1:403:316.6 (08)

DOI: <https://doi.org/10.24195/PhilosophicalKnowledge2026>

Методологія та технологія сучасного філософського пізнання. Матеріали VIII Міжнародної конференції студентів, молодих вчених та науковців (Одеса, 21-22 травня 2026 р.) 207 с.

Рецензенти:

Стовпець Олександр Васильович, доктор філософських наук, професор, професор кафедри соціальних і гуманітарних дисциплін Одеського національного морського університету.

Каменська Тетяна Григорівна, доктор соціологічних наук, професор, професор кафедри суспільних комунікацій та регіональних студій Одеського національного університету імені І. І. Мечнікова.

Збірник матеріалів VIII Міжнародної конференції здобувачів вищої освіти і молодих учених «Методологія та технологія сучасного філософського пізнання» вміщує матеріали, які досліджують методологію сучасного пізнання; Голодомор – геноцид - Холокост: проблема пізнання моральних складових розвитку XXI століття; трансформаційні процеси в сучасному суспільстві; сучасні підходи до вивчення цінностей та ціннісних орієнтацій; філософсько-освітні парадигми сучасного суспільства; філософію штучного інтелекту. Рекомендовано для науковців, педагогів, докторантів, аспірантів, студентів.

Ухвалено до друку та розповсюдження мережею інтернет вченою радою Державного закладу «Південноукраїнський державний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського» (протокол № 15 від 25 червня 2026 р.)

Висоцька Ольга Євгенівна – доктор філософських наук, професор, завідувач кафедри філософії Комунального закладу вищої освіти «Дніпровська академія неперервної освіти» Дніпровської обласної ради

ФОРМУВАННЯ ЦІННІСНИХ ОРІЄНТАЦІЙ ОСОБИСТОСТІ У КОНТЕКСТІ ПЕДАГОГІКИ ЗМІН: МЕТОДОЛОГІЧНЕ ПІДҐРУНТЯ

У сучасній гуманітарній думці поняття цінностей розглядається не лише як система моральних норм, а як смислове ядро культури, що визначає способи людського буття, характер соціальних відносин і спрямованість суспільного розвитку [3, с. 9]. Відтак проблема формування ціннісних орієнтацій здобувачів освіти є не лише педагогічною, а й філософсько-антропологічною та соціокультурною.

Педагогіка змін постає як особлива філософсько-освітня стратегія, орієнтована не лише на адаптацію людини до соціальних трансформацій, але й на її здатність бути активним суб'єктом цих змін. Філософське осмислення педагогіки змін передбачає звернення до фундаментальних проблем людського буття, свободи, творчості, суб'єктності, відповідальності та розвитку. У цьому контексті освіта набуває не лише інструментального, але й екзистенційного значення, стаючи простором самотворення особистості та її смисложиттєвого становлення.

Педагогіка змін ґрунтується на усвідомленні того, що людина не є завершеною сутністю, а постійно перебуває у процесі становлення, переосмислення власного досвіду та конструювання власної ідентичності. Саме тому її філософські засади тісно пов'язані з гуманістичною традицією, феноменологією, екзистенціалізмом, прагматизмом, критичною педагогікою та сучасними конструктивістськими підходами.

Важливе значення має ідея відкритості людського буття, відповідно до якої освіта не може бути зведена до набору фіксованих знань і навичок, а повинна створювати умови для розвитку здатності мислити, інтерпретувати, сумніватися, творити та брати відповідальність за власний вибір. У цьому сенсі педагогіка змін протистоїть репродуктивним моделям навчання, орієнтованим на механічне відтворення інформації, та натомість акцентує увагу на розвитку критичного мислення, автономії особистості та її здатності до саморефлексії.

Філософські підвалини педагогіки змін значною мірою формуються під впливом гуманістичної філософії, яка розглядає людину як найвищу цінність і визнає її право на свободу, самореалізацію та творчий розвиток. У межах гуманістичного підходу освіта розуміється як процес розкриття внутрішнього потенціалу особистості, а педагогіка змін - як спосіб підтримки її індивідуального шляху становлення [1].

Значний вплив на формування педагогіки змін справили ідеї Дж. Дьюї, який розглядав освіту як форму соціального досвіду та наголошував на

необхідності зв'язку навчання з реальними життєвими ситуаціями [2, с. 67]. Прагматистська традиція підкреслює, що знання не є абстрактною і незмінною структурою, а формується у процесі взаємодії людини зі світом, вирішення практичних проблем і соціальної діяльності. Відповідно, педагогіка змін орієнтується на активні форми навчання, дослідницьку діяльність, проєктний підхід та формування компетентностей, необхідних для життя у складному та мінливому світі.

Не менш значущими є ідеї екзистенціалізму, що акцентує увагу на унікальності людського існування, свободі вибору та відповідальності особистості за власне життя. У межах цього підходу освіта постає як простір пошуку сенсу, самопізнання та формування автентичності. Педагогіка змін у такому контексті передбачає створення умов для розвитку внутрішньої свободи людини, її здатності приймати рішення в умовах невизначеності та брати відповідальність за наслідки власних дій. Освіта перестає бути лише механізмом соціалізації й водночас стає процесом екзистенційного самовизначення.

Важливе місце у філософському обґрунтуванні педагогіки змін займає феноменологічна традиція, яка звертає увагу на досвід людини, її сприйняття світу та суб'єктивні способи осмислення реальності. Феноменологічний підхід дозволяє розглядати освітній процес не лише як передачу інформації, а як взаємодію свідомостей, у межах якої формується особистісний досвід пізнанням. У педагогіці змін це означає визнання значущості індивідуального досвіду здобувача освіти, його життєвого світу, емоцій, мотивацій та цінностей. Такий підхід сприяє гуманізації освіти та подоланню технократичного розуміння навчання як суто функціонального процесу.

Сучасна педагогіка змін активно інтегрує ідеї критичної педагогіки, представники якої наголошують на необхідності подолання соціальної нерівності, дискримінації та домінування у сфері освіти. Освіта розглядається не як нейтральний процес, а як важливий інструмент соціальних трансформацій [4, с. 29]. У цьому контексті педагогіка змін спрямована на формування критичної свідомості, здатності аналізувати соціальні структури, виявляти механізми влади та брати участь у демократичному перетворенні суспільства. Вона передбачає переосмислення ролі педагога, який уже не виступає носієм абсолютної істини, а стає фасилітатором пізнавального процесу, партнером у діалозі та учасником спільного пошуку знання.

Особливого значення педагогіка змін набуває у контексті українського суспільства, яке переживає масштабні соціокультурні та політичні трансформації. Освіта в Україні сьогодні функціонує в умовах воєнного стану, цифрових викликів, реформування освітньої системи та необхідності інтеграції до європейського освітнього простору. Це вимагає не лише модернізації змісту освіти, але й глибокого переосмислення її філософських засад. Педагогіка змін у сучасному українському контексті має враховувати потребу у формуванні громадянської відповідальності, демократичної культури, критичного мислення та готовності до участі у суспільному житті.

Водночас важливою стає проблема збереження людяності, психологічної підтримки та створення безпечного освітнього середовища. Освіта повинна сприяти не лише інтелектуальному розвитку, але й відновленню соціальних зв'язків, формуванню довіри та солідарності в суспільстві.

Методологічне підґрунтя формування ціннісних орієнтацій особистості у контексті педагогіки змін базується на низці таких принципів:

Принцип гуманізації освіти, що передбачає визнання безумовної цінності особистості, її права на свободу, самореалізацію та повагу до людської гідності.

Принцип суб'єктності, що орієнтує освітній процес на розвиток особистості як активного учасника навчання та соціального життя.

Принцип діалогічності, який включає побудову освітнього процесу на основі відкритого спілкування, співпраці та взаєморозуміння.

Принцип критичного мислення, що спрямований на формування здатності аналізувати інформацію, протидіяти маніпуляціям та приймати обґрунтовані рішення.

Принцип культуровідповідності, який орієнтує освіту на врахування національних традицій, історичної пам'яті та культурної спадщини.

Принцип діяльнісного підходу, що передбачає формування цінностей через практичну діяльність, волонтерські ініціативи, громадянську активність і соціальні проєкти.

Принцип рефлексивності, що сприяє розвитку здатності особистості до самопізнання, самоаналізу та осмислення власного досвіду.

Таким чином, педагогіка змін у сучасному соціокультурному контексті постає не лише як освітня стратегія адаптації до суспільних трансформацій, але й як цілісна філософсько-антропологічна концепція формування особистості, здатної до відповідального самовизначення, критичного мислення та активної участі у суспільному житті. Формування ціннісних орієнтацій у межах педагогіки змін ґрунтується на визнанні людини відкритою, незавершеною істотою, яка перебуває у постійному процесі становлення та осмислення власного досвіду. Саме тому освіта набуває не лише функції передачі знань, а й виступає простором розвитку свободи, суб'єктності, творчості та моральної відповідальності особистості.

Список використаної літератури:

1. Андрущенко В. П., Зязюн І. А., Кремень В. Г. Неперервна професійна освіта: філософія, педагогічні парадигми, прогноз. Київ : Наукова думка, 2003. 854 с.
2. Дьюї Дж. Демократія і освіта / пер. з англ. І. Босак, М. Олійник, Г. Пехник. Львів: Літопис, 2003. 294 с.
3. Пролеєв С., Шамрай В. Обстоювання цінностей як місія освіти в контексті війни. *Філософія освіти. Philosophy of Education*. 2024. №30(2). С. 8–27. <https://doi.org/10.31874/2309-1606-2024-30-2-1>
4. Фрейре, П. Педагогіка пригноблених. пер. з англ. О. Дем'янчук. Київ: Юніверс, 2003. 166 с.

З М І С Т

	ПРОГРАМА КОНФЕРЕНЦІЇ	4
	Пленарне засідання	20
<i>Borinshtein Y., Schwartz D.</i>	THE IDEA OF LIBERAL ARTS IN THE AMERICAN EDUCATIONAL SPACE	20
<i>Єременко О.М.</i>	ФІЛОСОФСЬКА КОМБІНАТОРИКА ЯК МЕТОД ФІЛОСОФСЬКОГО ПІЗНАННЯ	23
<i>Daniel Hasidim Or Chalon</i>	THE ADVANTAGES OF KEYNESIANISM IN MODERN SOCIETY	27
<i>Іванова Н. В.</i>	ЯК ПОЗБУТИСЯ ІДЕНТИЧНОСТІ: ВІД ДОШКІЛЛЯ ДО ВЛАСНОГО Я (ФІЛОСОФСЬКО-ОСВІТНІЙ АСПЕКТ В УМОВАХ ВІЙСЬКОВОЇ АГРЕСІЇ ПРОТИ УКРАЇНИ)	30
<i>Висоцька О. Є.</i>	ФОРМУВАННЯ ЦІННІСНИХ ОРІЄНТАЦІЙ ОСОБИСТОСТІ У КОНТЕКСТІ ПЕДАГОГІКИ ЗМІН: МЕТОДОЛОГІЧНЕ ПІДРУНТЯ	33
<i>Єршова-Бабенко І.В.</i>	ТРАНСДИСЦИПЛІНАРНІСТЬ І КОНЦЕПТУАЛІЗАЦІЯ НЕЛІНІЙНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ – МЕТОДОЛОГІЯ СУЧАСНОГО ФІЛОСОФСЬКОГО ПІЗНАННЯ	36
<i>Добролюбська Ю. А.</i>	ФІЛОСОФІЯ АРХІВОЗНАВСТВА ПЕРЕД ВИКЛИКАМИ ПОСТМОДЕРНІЗМУ	39
<i>Стовпець О.В.</i>	КОНЦЕПЦІЯ «НОВЕ СЕРЕДНЬОВІЧЧЯ» ТА СУЧАСНА ГЕОПОЛІТИКА	42
<i>Возний І. П.</i>	СУЧАСНІ ВИКЛИКИ СОЦІАЛЬНО- ГУМАНІТАРНОЇ НАУКИ В УКРАЇНІ	45
<i>Лісеєнко О. В.</i>	МЕТОДОЛОГІЯ ДОСЛІДЖЕННЯ ТРАНСФОРМАЦІЇ ЦІННІСНОЇ СИСТЕМИ СУЧАСНОГО УКРАЇНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА	50

VIII Міжнародної наукової конференції студентів, молодих вчених та науковців

“МЕТОДОЛОГІЯ ТА ТЕХНОЛОГІЯ СУЧАСНОГО ФІЛОСОФСЬКОГО ПІЗНАННЯ”

(Одеса, 21-22 травня 2026 року)

Адреса редакції:

Україна, 65020, м. Одеса, вул. Старопортофранківська, 26, каб. 73 Тел.: (0482) 732-09-52